

Déli Hírlap

GAZDASÁGPOLITIKAI NAPILAP

Kiátkozták az egyházból a mexikói köztársasági elnököt

Newyork, július 27.

Az a harc, amely Calles mexikói köztársasági elnök és a katolikus egyház között kifejlődött, ma újabb fázisába ért. A mexikói kormány ugyanis elfogató parancsot adott ki mindazon püspökök és egyháziak, valamint magasabb egyházi méltóságokat viselő papok ellen, akik aláírták a vasárnap kibocsátott pásztorlevelet, amely kiátkozta Calles elnököt az egyház kebeléből. A kormány intézkedése a híthű katolikus lakosság körében nagy elkeseredést keltett. A püspökök egy részének sikerült még idejekorán elmenekülni. A nép hangulatával szemben a mexikói szakszervezetek szövetsége nagygyűlést tartott, amelyen határozati javaslatban biztosították a kormányt a legmesszebbmenő támogatásról abban a küzdelemben, amelyet a katolikus egyház ellen folytat. A helyzet felette kritikus.

Kevesek terrorja

uralkodik Oroszországban milliók fölött

Budapest, július 27.

A Rákosi Mátyás és társai perében Miskolc-ügyész nagy vádbeszédet mondott. Ismertette a kommunista mozgalmakat és részletezte az oroszországi állapotokat, ahol százharminc millió fölött hátszáz ezer szervezett kommunista terrorral uralkodik. Azután kifejtette, hogy a vádlottakat három csoportra kell osztani. Rákosi Mátyás és Weinberger tartoznak az első csoportba. Ezek idegen állam megbízottjaiként ennek az idegen államnak az akaratát akarják rákényszeríteni a magyarságra. A második vádlottcsoport H a m a n Kató, Ori és Gögös, akik azért jöttek Magyarországra, hogy megszervezzék a kommunista pártot. A harmadik csoportba tartoznak azok, akik a Vági-csoportból résztvettek a bécsi kommunisztanfolyamon. Beszédét a következőkkel fejezte be:

— A vádat teljes egészében fenntartom. Az ítélet elriasztó példa legyen, hogy mindenkinek elmenjen a kedve ilyesmire vállalkozni.

Ma beszél Lengyel Zoltán, aki Rákosi Mátyást védi, utána a többi védőre kerül a sor. Ítélet a hét végére várható.

Könyv a szerajevói merényletről. Belgrádból jelentik: A jugoszláv kormány elhatározta, hogy a szerajevói merényletről könyvet ad ki s közzé teszi az erre vonatkozó összes okmányokat. A könyv kiadásának célja, hogy megdöntsék azokat a vádak, hogy Szerbia kormánya tudott volna Princip Gavro merényletéről.

Árvizveszedelem az ókirályságban

A Duna vize állandóan emelkedik — Sokezer hold föld viz alatt

Bukarest, július 28.

A Duna vize egyre nő. Orsovánál és Turnszeverinnél hét méterrel, Brailánál öt, Galaenál pedig négy méterrel magasabb a rendes vízállásnál. Cernavoda tájékán a víz tízezer hektár földet borított el.

Galac mélyebben fekvő részei viz alatt állanak. A katonaság segítségével óriási erőfeszítéseket tesznek, hogy a dokkokat megmentés. Számos falut elöntött az ár. A kár felbecsülhetetlen.

A magyar és német színészet osztozkodni akar a temesvári színi idényre

Temesvár, július 28.

Tekintettel arra, hogy a városnál a színházi bérletért már több szinigazgató is jelentkezett, a városhoz azonban hivatalos értesítés arról, hogy kik kaptak koncessziót, még nem érkezett, Dobosan János dr. főpolgármester utasítására Gredinariu Emil kulturánácsnok táviratot intézett a kultuszminisztériumhoz, azzal a kérelemmel, hogy a koncesszionált igazgatók neveit

hivatalosan közölje

a főpolgármesteri hivattal. Mindaddig, amíg ez az értesítés nem érkezik meg, a városi állandó választmány nem foglalkozik a beérkezett kérvényekkel érdemlegesen.

Megírtuk, hogy a színházra Temesvárott eddig Fekete Mihály és Szendrey Mihály jelentkeztek. Fekete közvetlenül adta be kérvényét, melyben a színháznak egy évre való bérletét kéri. Szendrey Mihály, amikor Dobosan János dr. főpolgármesternél jelentkezett és a Temesvár—aradi színházi kapcsolat fentartásának szükségességét fejtegette, hivatkozott arra, hogy ezt a megoldást Robu János dr. aradi főpolgármester is

szerencsésnek találná a két város színművészetének

nívója érdekében.

Tegnap tisztelgett Dobosan János dr. főpolgármesternél és Gredinariu Emil kulturánácsnoknál Maurer Béla szinigazgató, ki szintén beadta a temesvári színház bérletére vonatkozó kérvényét. Ez a kérvény valóságos memorandum és abban programját fejtegeti Maurer. Biztosítja a várost arról, hogy kiváló erőkből álló társulatot kíván szervezni és drámai darabokon s operetteken kívül operákat is elő akar adni. Maurer Béla kijelentette, hogy miután a város lakosságának jó része német anyanyelvű és német színházra igényt tart, azért a romániai német szinigazgatóval keres megegyezést olyan formán, hogy a temesvári színház

bérletén megosztozkodnának

aképpen, hogy amikor a németek Nagyszébenben tartanak előadásokat, akkor Maurer társulata Temesvárott játszik és megfordítva.

Dobosan János dr. főpolgármester a színház ügyében ma a következő nyilatkozatot tette lapunk munkatársa előtt:

— A színház ügyében való fel-

fogásomat már közölte a Déli Hírlap. Felfogásom ma is ugyanaz. Legfeljebb még azt tehetem hozzá, hogy a döntésnél semmiféle személyes tekintet nem fog vezetni és minden protezsztálás, mellyel megkörülné az ügyet, hiábavaló lesz.

A művészi szempontok érvényesítését fogom nézni és azt, hogy a társulat anyagi boldogulása is biztosítva lássék a direktor személyének kiválasztása által. Mindenesetre a kultuszminiszter értesítése után a döntést nem fogjuk sokáig halogatni, hogy az igazgatónak ideje legyen társulatát megszervezni. Mindenesetre érdeklődni fogunk aziránt is, hogy micsoda színészeket és színésznőket akar az igazgató szerződtetni.

A középiskolai előadások szeptember huszonhatodikán kezdődnek

Bukarest, július 28.

A közoktatásügyi miniszter rendeletet adott ki, amely szerint az új tanévben a beiratások szeptember egytől nyolcig, a felvételi vizsgák tizentől tizenötig, a javító vizsgálatok tizentől huszonnyolcig, az ötödik osztály felvételi vizsgája husztól huszonötig, a pótlóvizsgák pedig szeptember huszonötötől október tizedikéig tartanak. Az előadások az összes középiskolákban szeptember huszonhatodikán veszik kezdetüket.

Eső után köpenyeg

az agrárbizottság határozata a zombolyai svábok ügyében

Zsombolya, július 28.

Megírtuk annak a nyolc zombolyai keltős birtokosnak a szomorú esetét, akiknek Jugoszláviában volt háromszázöt hold kitünő földjét a jugoszláv agrárhatóságok kisajátították revánsképpen azért, mert Romániában a jugoszláv alaltvaló Jovánovic s tesvérek hasonló nagyságú földje esett kisajátítás alá. A kisajátítás úgy történt, hogy a földek azonnal átadandók az idej terméssel együtt. Az ujvidéki agrárigazgatóság ezt a kisajátítási módot helyben hagyta. A földjüktől megfosztott zombolyaiak ügyvédje a jugoszláv kormányhoz fordult panaszával, ahonnan most érkezett a határozat, amely szerint az idej terméssel még a régi birtokosokat illeti meg. Ezt azonban kétségessé teszi az a körülmény, hogy a kisajátított földek új birtokosai részben már learatták az idej termést és annak értékéért, illetve kiadásáért most a panaszosoknak a bírósághoz kell fordulniuk.

Tőzsdei árfolyamok

Zürichben a lei 2.35, Párisban 18.—

Temesvári magánforgalom július 28-án reggel:

(A Temesvári Bank és Kereskedelmi Részvénytársaság belvárosi fiókjának árfolyamai.)

Dollár 223, angol font 1087, francia frank 5.60, svájci frank 43.25, belga frank 5.73, lira 7.32, szokol 6.62, dinár 3.95, magyar korona 320, osztrák szilling 31.57, márka 53.30, hollandi forint 89.80

Terményárak:

Idei buza 800, árpa 400, rozs 500, zab 450, tengeri 550 métermázsánként ab feladóállomás.

Meglepő olcsó árak!

Egyes párok eladása

„Echo“ cipőáruházban
Belváros, Szentgyörgy-tér

Siessen!

gyári áron alul az

Öreg Onicskóné panasza a rendőrségen egy másik öreg asszony és egy néma ember ellen, akik megszöktették lányát és azt veréssel kényszerítik, hogy kolduljon számukra

Temesvár, július 28.

A rendőrségi előszobában egy hatvanegy éves asszony áll. Olyan kicsi termetű, hogy első tekintetre azt hinné az ember: fejletlen gyereklány. Azonban ráncos arca és megőszült haja az ellenkezőről beszél. A karján maszatos kisgyerek.

— Maga ez a gyerek?

— Dehogya, a lányomé, az unokám.

Aztán elmondja lassankint, hogy miért jött a rendőrségre. Be akarja jelenteni, hogy a leánya már három hónap előtt eltűnt és azóta semmi hír felőle.

Az öregasszony özvegy Onicskó Jánosné és házmesternő a Belváros, Erőd-utca 10. szám alatt. A leánya született Onicskó Olga Anna özvegy Fridrich Antalné. A férje péksegéd volt. Három gyermekük született. A férje a harmadik gyermekét már nem is látta, mert annak világrajövetele előtt hét hónappal meghalt. A fiatal özvegy kénytelen volt idősebb gyermekét az állami gyermekmenhelyre beadni. A harmadikát — ez az az eleven kormos szemű fiúcska, aki nagyanyja karján ficáncol és most hét hónapos — magánál tartotta.

A fiatal özvegy férje halála után megismerkedett özvegy Heim Henriknével, aki az Eötvös-utca 10. szám alatt lakik és ott közös háztartásban él egy néma emberrel. Ez a néma — nevét nem tudja a bus nagyanyja — dologkerülő ember és már nem egyszer gyült meg a baja a rendőrséggel, mert tagbaszakadt erős ember léte nem átalat koldulni. Özvegy Fridrichné Onicskó Olga Anna, aki most huszonhat esztendő, sűrűn járt el Heimékhez és olykor egy-egy hétig is náluk volt. Karácsonykor azonban összevesztek és akkor sokáig nem érintkezett velük. Husvétkor véletlenül találkoztak az utcán, Heimné megszólította és azóta megint sűrűn voltak együtt.

Május elején történt, hogy este kilenc órákor Onicskókék házmesteri lakásába bekopogtatott egy asszony és ezeket mondta:

— Én is ott lakom az Eötvös-utcában a tizes szám alatt. Heimné küldött és kéreti a fiatal asszonyt, hogy legyen szíves azonnal hozzá jönni.

Az öreg Onicskóné azt válaszolta, hogy majd reggel megy el a lánya, a küldőncasszony azonban erősködött, hogy Fridrichné azonnalra várják. A fiatalasszony erre megeskoldta kis fiát és anyjának azt mondta, hogy legkésőbb másnap reggelre visszatér.

Azóta azonban nem mutatkozott. Az öregasszony többször ment el Heim Henrikné lakására, de azt mindig zárva találta. Tegnap végre szerencséje volt és bejuthatott oda. Ámde nem találta se Heimné, se a néma embert. Ott volt Heimné négy gyermeke és az

az asszony, aki május elején a lányáért jött.

— Hol van a lányom? — kérdezte Onicskóné.

— Nem tudom, talán Oravicán. Arra azonban nem tudott semmi okot mondani, hogy Fridrichné miért lenne éppen Oravicán, ahol soha életében nem járt.

— És hol van Heimné és a néma?

— El vannak utazva már régen és én főzők a gyerekeknek.

A házban lakó emberek elmondták Onicskónénak, hogy Heim Henrikné és a néma Bukarestben jártak, majd több más városban is megfordultak és min-

dig magukkal viszik Fridrichné, akit veréssel arra kényszerítene, hogy kolduljon és a pénzt nekik adja. Fridrichné ugyanis hibás beszédű és dadogásával felkelti az emberek szánalmát. Temesvári emberek állítólag három hét előtt Aradon látták az egész társaságot és Fridrichné arca akkor be volt kötve. Valószínűleg nagyon összeverte a néma ember.

Onicskóné azért jött el a rendőrségre, hogy ezt bejelentse. Attól fél, hogy a lányát esetleg agyon is verik. Nagyon könyörgött, hogy keressék meg a lányát. Megígérték neki.

Függetlenségi mozgalom Elzászban

Visszakeresztelik az utcaneveket — Zavargásoktól tartanak

Páris, július 27.

Tegnap este ült össze a kamara, amelyen eldől a Poincaré kormány sorsa. A hangulat rendkívül izgatott, úgy a kamara folyosóin, mint pedig az utcán. A kormány pénzügyi terveit a képviselők komor hangulatban tárgyalják. Rendkívül kedvezőtlenül hatott a kedélyekre, hogy a frank árfolyama újra esett. Növeli az izgalmat, hogy a parlament környékét a lakosság mintegy

megszállva tartja

és erős kifakadások hangzanak el a kormány ellen a drágaság állandó növekedése miatt. A városi alkalmazottak és a munkások, továbbá a köztisztviselők testületileg vonultak fel a parlament elé. A belügyminiszter attól tart, hogy a tüntetők megrohamozzák a kamara épületét, amiért az egész környéket katonaság szállotta meg.

A parlament épületében is rendőroket helyeztek el. Fokozza az aggodalmat, hogy a különböző adó-

emeléseken kívül a kormány komolyan foglalkozik a vasúti tarifa emelésével is.

Az ülés előtt

már nyolc interpellációt jegyeztek be, négyet az általános politikai helyzetről, négyet pedig a kenyér drágulásáról. A miniszterelnök arra kéri a kamarát, hogy az interpellációkat halassza el és fogjon hozzá azonnal a pénzügyi javaslatok tárgyalásához. Poincaré a parlament éjjeli ülésén felvetette a bizalmi kérdést is.

Rendkívül érdekes tünet a legutóbbi kormányváltásoknak és a frank zuhanása folytán beállott súlyos gazdasági helyzetnek, hogy Elzászban a lakosság körében a drágaság miatt óriási az elkeseredés és a

függetlenségi mozgalom

egyre erősödik. Attól tartanak, hogy rövidesen zavargások törnek ki. Érdekes, hogy számos helyen a franciákra átkeresztelt utcákat sürgősen visszakeresztelik.

A rekvirálások megszüntetése

és a lakbérleti törvény hatályon kívül helyezése érdekében indítanak mozgalmat a temesvári háztulajdonosok

Temesvár, július 28.

Még nincs is itt a parlamenti időszak, még a politikai harcok nem is vették kezdetüket, de már is két hatalmas tábor néz farkasszemet egymással. Nem kérdik, hogy kormánypárti-e vagy liberális, szocialista-e vagy nemzeti párti, hanem csak azt nézik, hogy lakó-e vagy háziur. Elkeseredett harc előestéjén állunk és az összecsapás az őszi parlamenti ülészakra vár, amikor aktuális lesz, vajjon meghozzabbitják-e a lakbérleti törvényt, vagy sem. Ez a küszöbön álló harc készítetett arra, hogy megszólaltassuk Cioban Pompil drt, a temesvári háztulajdonosok egyesületének elnökét, aki a következőkben nyilatkozott:

— Augusztus elsejére rendkívüli közgyűlés keretében akartunk foglalkozni a teendővel. Erre a gyűlésre Costescu, a háztulajdonosok országos szövetségének a vezérigazgatója is megígérte lejöve-

telét. A gyűlést azonban más időpontra halasztottuk el. A magunk részéről felvesszük és megindítjuk a harcot a lakbérleti törvénynek végleges eltörlése iránt, annál is inkább, mert a mostani törvény kifejezetten megmondja, hogy 1927. év első fele az utolsó időpont, amikor még lakbérleti törvény életben lesz.

— El kell tünniök a rekvirálásoknak, amelyek nemcsak a házigazdára, hanem a lakókra is terhesek. A háztulajdon, mint minden bármely más tulajdon, végre egyszer igazi tulajdona kell, hogy legyen a házigazdának és nem lehet megszorításokkal a tulajdonjog gyakorlásában megakadályozni. Végeredményben a lakbérleti törvény mint valami szükséges rossz, már megtette a kötelességét és el kell tünnie.

— Ami a lakók helyzetét illeti, elhibázott álláspont, hogy bizonyos társadalmi állású lakók — értem

ezalatt a tisztviselő osztályt — mintegy ráfeküdjék a törvény ségelyével a háztulajdonosra. Az államnak eminens érdeke és elsőrendű kötelessége, hogy a tisztviselő osztály fizetésében kellő rubrikát szánjon a lakbérékre, mert az mégsem lehet indok az olcsó lakásra és az állampolgárok egy nagy sokaságának a megterhelésére, hogy valaki állami tisztviselő. Ugyanilyen értelemben minden nagyobb garnizonban a polgársággal vállvetve meg lehet oldani a tiszt lakások kérdését is, de a béklyót és a bilincset le kell már egyszer venni a háztulajdonosokról, akik mindaddig, amíg mások a konjunktúrási időket kihasználták, nemhogy gazdagodtak volna, hanem elszegényedtek.

Erdély és Bánság

gazdasági kapcsolatának kimélyítése az ókiráltsággal

Temesvár, július 28

Élétrelvő és helyes feladat megoldására vállalkozott a Bukarestben székelő Romániai Kereskedelmi Bank, amely harmincmillió lei alapítókéval 1919 óta tevékenykedik és most üzletkörét Erdélyre és a Bánságra is ki óhajtja terjeszteni. A bank két megbízottja jelenleg a Bánságban van üzleti körön és néhány napja Temesvárott tartózkodik. Tőlük tudtuk meg a Romániai Kereskedelmi Bank kitűzött programját, amelyet a következőkben jellemezhetünk. Közvetlenebb kereskedelmi kapcsolat Erdély és Bánsággal, kereskedőink részére külföldi cégektől garancia ellenében hosszulejárta hitel megszerzése, kis és nagykereskedők támogatása, raktárházak felépítése, különösen pedig az, hogy a kiskereskedelem a saját tőkájével tartsa fenn ezt a pénzintézetet.

Bonyolódik a rejtély

az eszéki dráma körül.

Eszék, július 27.

Megirtuk, hogy Reicheuer György eszéki vasúti gyűjtőpénztári főnököt irodájában holtan találták. A nyomozás abban az irányban folyt, hogy Reicheuert meggyilkolták és kirabolták. Most ebben az ügyben szenzációs fordulat állott be. Egy Reszelli nevű ember jelent meg Reicheuer özvegyénél és átadott neki kétszázötvenháromezer dinárt azzal, hogy ennyivel tartozott a férjének. Reicheuerné erről jelentést tett a rendőrségen és a pénzt leléthe helyezte. Reszellit megidéztek a rendőrségre, ahol bevallotta, hogy a pénzt a Reicheuer halála előtti napon Kirchlechner vasúti főellenőrtől kapta. Erre beidéztek Kirchlechner is, aki elmondta, hogy a pénzt tényleg ő adta. Reszellinek azzal, hogy azt majd később adja Reicheuer feleségének. Neki — Kirchlechnernek — Reicheuer bevallotta, hogy óriási összegeket sikerült és ezért öngyilkos lesz. Ugyanakkor átadott neki kétszázötvenháromezer dinárt, hogy azt majd a halála után feleségéhez juttassa. Reszellit és Kirchlechnert őrizetbe vették. A nyomozás folyik.

Az országban elismert
legszebb saját gyártmányu

Blondel-keretek kizárólag

RECORD képkeret-
gyárban

József-tér 1 sz. kaphatók.
Tulajdonos: **Horváth Lajos**

Kifogástalan

férfiingek

és pyjama a legfinomabb
kivitelben és legolcsóbban
Weismayr nál **Timisoara**

Hírek

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Piața Sf. Gheorghe (Szentgyörgy-tér) 4.

Telefonszámunk:

Szerkesztőség: 2—52

Kiadóhivatal: 2—52

Nyomda: 10

Felelős szerkesztő lakása: 2—42

Előfizetési árak:

Egy hónapra 60 lei, három hónapra 160 lei, félévre 300 lei, egy évre 600 lei. Egyes szám ára 3 lei, az okmány-ságban 4 lei, Magyarországon 2000 kor., Jugoszláviában 1 dinár, Csehszlovákiában fél ck., Ausztriában 20 garas.

Felelős szerkesztő:

Vuchetich Endre dr.

— **Mária királyné Bukarestben.** Bukarestből jelentik: Mária királyné tegnap este Bukarestbe utazott, ahonnan Mihály trónörökösrel együtt ma Szinájába, csütörtökön pedig Szovátára utazik.

— **A prefektus Bukarestben.** Bogdan Antal dr. prefektus ma este hivatalos ügyek elintézésére a fővárosba utazik, ahol előreláthatólag két napig marad. Távollétében Bejan Kornél szubprefektus helyettesíti.

— **A lugosi görög katolikus püspök Temesvárott.** Niculescu Sándor dr. lugosi görög katolikus püspök Marinescu dr. jezuita lelkész kíséretében Temesvárra érkezett és innen Petrományba utazott, ahová Munteanu temesvári görög katolikus esperes is vele ment. Visszajövet a püspök Temesvárott Munteanu főesperes vendége volt, majd visszatért Lugosra.

— **A magyar belügyminiszter Romániában.** Kolozsvárról jelentik: Rakovszky István magyar belügyminiszter Maroscsapra érkezett, ahol rokonának, özvegy Sándor Kálmán-nak vendége.

— **Újabb kémszervezetet lepleztek le** — mint bukaresti tudósítónk jelenti — Beszarábiában. A szervezet az orosz szovjet részére kémkedett. Eddig tíz embert tartóztattak le.

— **MEGALAKUL A NEGYEDIK INTERNACIONALÉ.** Párisból jelentik: Vella olasz szélső baloldali szocialista képviselő hétközté tárgyalásokat folytat a szélsőbal francia szocialistákkal. A tárgyalások eredményeképpen rövidesen megalakul a negyedik internacionálé Páris székhellyel. A negyedik internacionálé megtagad minden közösséget a második amszterdami és a harmadik moszkvai internacionáléval. A programja még nem ismeretes, de valószínű, hogy erősebb mint az amszterdami, de mérsekeltőbb állásponton van a moszkvai internacionálénál.

— **A temesvári vonat halálra gázolt egy katonát.** Zsombolyáról jelentik: Balasiu János grancisár katonája tegnap este a zsombolyai állomáson nyugodtan sétált a sinek mentén, amelyen be kellett volna érkeznie az udvari vonatnak. Gondolataiba elmerülve nem hallotta a Temesvárról érkező vonat füttyjelét, hanem továbbra is a vágányok között maradt. A temesvári személyvonat mozdonyvezetője ellengőzt adott, de már nem tudott fékezni, a mozdony lerántotta a szerencsétlen Balasiut a földre és a kerekék a nyakszirtején mentek keresztül. Azonnal meghalt. Balasiu huszonhárom éves volt és még tízennegy napja volt a leszerelésig. Ma temetik el Zsombolyán katonai pompával.

— **Temes-Torontalmegye állandó választmánya** tegnap Bogdan Antal dr. prefektus elnökle mellett tartotta első rendes ülését, amelyen Belu Gyula dr. kivételével az összes tagok megjelentek. Adminisztratív ügyek elintézésén kívül hosszabb vita indult meg az árvízrosszállás utak helyreállításáról. Elhatározták, hogy sürgős előterjesztést intéznek a közmunkaügyi minisztériumhoz és az utak rendbehozatalára rendkívüli segély kiutalását kérik.

Hogyan kaptak illetőséget

Brailában bánsági emberek csak azért, hogy amerikai utlevelekhez jussanak

Temesvár, július 28

A temesvári ügyészségen feljelentés alapján egy amerikai utlevelekkel elkövetett bűnügy szálait kezdik bogozni. Sokszor irtunk annak idején arról a belügyminiszteri rendeletről, amely a kivándorlást kizárólag a román nemzetiségű állampolgárok részére tiltotta meg. Ennek következménye lett, hogy zugirodák alakultak, amelyek husz meg harmincezer leiekért szereztek Amerikába szól utleveleket román nemzetiségűek részére is. Hogy hogyan, azt elmondja az ügyészségen fekvő feljelentés.

1923-ban egyre érkeztek levelek Amerikából a Bánságba, amelyekben az Amerikába kijutottak élénk színekkel festették az ottani jólétet, munkaalkalmat és kereseti lehetőségét. A sok csábítás nem maradt hatástalanul. Családok százai adogattak el mindent, hogy Amerikába jussanak. Biesi Mihály nagyszentmiklósi muzsikusi cigány is kapta a nagyszerű híreket tartalmazó leveleket és elhatározta, hogy ő is kimegy az újvilágba. Vele együtt Bobarnae Antal, Bobarnae Fülöp és Bobarnae János annak rendje és módja szerint benyújtották kérvényüket a temesi prefektúrához, amely a belügyi rendelet alapján visszautasította azokat.

Ekkor érkezett a faluba vissza Dogariu Szevér külügyminiszteri tisztviselő, aki felvilágosította őket, hogy ő tudja, hogy miképpen lehet utlevélhez jutni, de ez bizony pénzbe kerül. Az emberek, akik akkor sok pénzt öltek bele az uti ka-

landba, a Dogariutól kapott címeiken elindulva utlevélhez jutottak. Az utleveleket a brailai prefektúra állította ki, amikor az utlevelek tulajdonosai talán hirtől sem ismerik Brailát. Hogy miképpen lettek a kivándorlók egyszerre brailai lakosok és miképpen lett a brailai prefektúra illetékes az utlevelek kiállítására, ezt a vizsgálat fogja megállapítani. Tény, hogy megkapták az utleveleket, de néhányan közülük nem tudtak vizumot szerezni.

Dogariu Szevér nemrégiben látogatába érkezett Nagyszentmiklós lakó szüleihez, mire Biesi Mihály és a többiek, akik nem tudtak sem Budapesten, még kevésbé Hamburgban amerikai vizumot kapni, mint a többi szerencsés komlósiak, szentmiklósiak és őcsanádiak, akik valószínűleg szintén bukaresti, brailai vagy galaci lakosok lettek úgy hirtelenében, felelősségre vonták Dogariut és követelték tőle, hogy térítse vissza legalább a költségek felét. Dogariu hivatkozott arra, hogy ő neki anyagi haszna nem volt, ő csak utbagazait adott, hagyják békén. De hát nem hagyták békén és így került az ügy az ügyészségre. Dogariu vallomása fényt derít majd arra, hogy kik üzték ezt a lélekvasárt és kergették Kanadán, Dél-amerikán át a nyomorba, küzködésbe a Bánság derék román, sváb és magyar népét. Olyanokat, akiknek talán álmukban sem jutott volna eszükbe a hazai rögöt elhagyni, ha erre hazug mesékkel fel nem bujtják. g—d.

— **Milliók kártérítési per a kincstár ellen.** Kolozsvárról jelentik: Cseke Ernő dr. kolozsvári ügyvédet másfél évvel ezelőtt letartóztatták közokirathamisítás gyanúja miatt. A bíróság — mint megirtuk — felmentette az ellene emelt vád alól, mire a meghurcolt ügyvéd most hárommillió lei erejéig kártérítési keresetet adott be a kincstár ellen.

— **Három munkás halála a jégveremben.** Bukarestből jelentik: Tegnap délután Stancu rimnicálserai korcsmáros jégveremben négy munkás a tetőt fedő trágya kigőzölő gázaitól meghalt.

— **Az angol szénsztrájk kára.** Londonból jelentik: Az alsóház legutóbbi ülésén szóvá tették a szénbányász sztrájkot. Baldwin kijelentette, hogy semmi akadályja sincs annak, hogy a munkaadók és a bányászok újra tárgyaljanak, azonban a kormány további támogatást nem ad a munkásságnak. Macdonald hangoztatta, hogy a munkaadók már visszautasították a döntőbíró ítéletét és Baldwin beszéde csak arra bizonyíték, hogy hiányzik belőle minden emberi érzés. Lloyd George beszédével ért véget az ülés, aki kifejtette, hogy a sztrájk eddig is hetenként átlag huszmillió font kárt okozott az államnak.

— **Magyarok és szászok együttes mozgalma.** Kolozsvárról jelentik: A kolozsvári háztulajdonosok erőlyes állásfoglalása a beltek kisajátítása ellen az összes városokban nagy visszhangot keltett. Konneri Frigyes dr. szász képviselő tegnap Kolozsvárra érkezett, ahol tárgyalásokat kezdett a háztulajdonosok szövetségének az elnökével a közös eljárás tekintetében. Megállapodtak abban, hogy a magyar és szász háztulajdonosok közös memorandumot küldenek a földművelésügyi miniszterhez, amelyben tiltakoznak a telkek kisajátítása ellen. A magyarok és szászok közös eljárásának az az indoka, hogy a kisajátítás különösen a kisebbségek ellen irányulnak.

— **Arománellenes agitáció** — bukaresti jelentés szerint — Bulgáriában tovább tart. Megállapítást nyert, hogy különösen a kultúregyesületek fejtenek ki erős agitációt Románia ellen. A román kormány erőlyes demarsra készül Szófiában.

— **Nő a munkanélküliség Angliában,** amint azt a most kiadott kimutatás igazolja. A statisztika szerint az angol munkanélküliek száma egy-millióhatszázötvenezerre emelkedett.

— **Ingyen akart utazni.** Guttmann Sándor foglalkozás nélküli egyén Aradra akart utazni, de a vasúti pénztárnál nem vállott jegyet. Mikor a vonatban a kalauz a jegyet kérte tőle, azt mondta, neki nem kell jegy, mert ő detektív. Igazoltatták és kiderült, hogy jogtalanul mondta magát detektívnek. A rendőrbíróság ma ötszáz lei büntetésre ítélte.

— **Az „einstand” epilógusa.** Gieszer Károly mehalai lakatossegéd új mesterhez állott be és ennek öröme murit csapott. Mikor a záróra után hazament, az utcán nagy lármát csapott, hogy a szegény ember már nem is mulhat addig, amíg jól esik. Közbotrány okozása miatt háromszáz lei büntetésre ítélték.

— **Tűzvizsgálat Zsombolyán.** Bradescu Virgil vezetőügyész tegnap reggel Zsombolyára utazott, ahol egész napon át résztvett a zsombolyai tűz okozta kár megállapítási munkálataiban, valamint alapos vizsgálatot folytatott abban az irányban, hogy mi okozta a tüzet. A bizottság tegnap egész nap munkában volt és csak késő délután került sor a jegyzőkönyvek felvételére.

— **Szélhámós álherceg.** Nagybecskerekéről jelentik: Nagybecskereken elfogtak egy gyanúsán viselkedő fiatalembert, aki sorra járta a környéki falvakat. Az illető Wokovszky orosz herceg nevére szóló francia utlevéllel igazolta magát. Kiderült róla, hogy két évvel ezelőtt Ráhitin herceg néven szerepelt Jugoszláviában és számos szélhámosságot követelt el. Érdekes, hogy oroszul csak igen keveset tud, ellenben folyékonyan beszél románul. Belgrádba szállították.

— **A román—német teheráruforgalom.** Boroszlóból jelentik: A boroszlói nemzetközi vasutügyi konferencia tárgyalja a Románia és Németország közötti teherforgalom rendezésének a kérdését. Az eddigi terv szerint a román—német teherforgalom lebonyolítására három relációt állapítanak meg és pedig vagy Ausztria és Magyarországon, vagy Magyarországon és Csehszlovákián, vagy pedig közvetlenül Lengyelországon át.

— **Leégett petroleumgyár.** Buzzeuban a tűz elpusztította Goldstein kőolajfinomító gyárát. A kár több százmillió.

* **Értesítés.** Értesítem a nyári mozgásruhák közönségét, hogy minden este teljes étlap szerinti kitűnő vacsora kapható, előzékeny kiszolgálás mellett. Kérem a közönséget, hogy lehetőleg 8 és fél 9 óra között tisztelegjen meg látogatásával. A vacsorához a jó hírnek örvendő, frissen csapolt Dreher-sör lesz felszolgálva.

— **Sulyos autószerencsétlenség történt** — mint bukaresti tudósítónk jelenti — Dorohoi közelében. A gépkocsiszerencsétlenségnek három halott és öt sulyosan sebesült áldozata van.

— **Borkiállítás Budapesten.** Budapestben augusztus 18 és 25 között bor- és mezőgazdasági kiállítás lesz, melyen sok romániai, osztrák, jugoszláv, csehszlovák és olasz gazda is résztvesz. A borkiállítás hetére esik a nagy Szent-Istvánnapi körmenet, valamint több nagy sportünnepély. A magyar államvasutak és a hajóstársaságok a kiállítás látogatóinak ötven százalékos utazási kedvezményt adnak, azonkívül a vizum is mindössze egy aranykoronába fog kerülni.

* „Ha egészségét meg akarja őrizni, leghelyesebben cselekszik, ha száját FARMODONT fogkrémmel és szájvízzel ápolja, miáltal megakadályozza a fertőző bacillusoknak a szervezetbe való jutását.”

— **Becsapott a villám egy repülőgéphez.** Berlinből jelentik: Egy személyszállító aeroplán Juist keletfriz szigetnél belejutott a viharba. Az aeroplánba beleszapott a villám és a gép lezuhant. Egy berlini gyáros sulyos sebesüléssel életben maradt, három más utas ellenben a pilótával együtt meghalt.

* **BÉRAUTÓK** precíz javítóműhelye, autók garagirozása, éjjeli szolgálat. Autóorient-garage, Bem-utca. Telefon 14—93, 23—24. Autók közvetítése eladása és vétele.

— **Pusztító zivatatok mindenfelé.** Belgrádból jelentik: Vajsza vajdasági községeben szörnyű felhőszakadás pusztított. Az árterületen háromszáz ház összedőlt. A majorság, a nyájak és a betakarított termés elpusztult. — Berlinből jelentik: A német fővárosban nagy orkán és felhőszakadás pusztított. A Grünwaldban a vihar negyven fát tövestül kicsavart. Egy beomlott kémény egy asszonyt megölt. Kilencen megsebesültek.

INGYEN

egy mintadarabot az új csodaszertől, mesésen parfümözött

ELIDA - IDEAL - SZAPPANBÓL,

kap minden vevő aki 1 kg.-ot

a páratlan jószág

SCHICHT - SZARVAS SZAPPANBÓL

vesz. A kontinens legnagyobb szappangyárának gyártmányából

a mosószappanok
VILÁGJEGYE

Sport

WAC—TAC 6:1 (3:1). Nagy érdeklődés előzte meg a tegnapi futballversenyt, amelyen a TAC a Wiener Athletischer Club (WAC) csapattal mérkőzött. Az érdeklődést fokozta az, hogy a bécsi csapatban Schlosser, a híres magyar futballista is játszott. A bécsiek mindvégig klasszikus játékot produkáltak. Egymást segítve, jó összjátékuk produkálta a nagyszerű eredményt, melyből az első félidőben három és a második félidőben is három gólt lőttek. A vezető gólt a játék hatodik percében Kainz lőtte. A TAC csapata némi csalódást okozott. Egyedül Kozovics reprezentálta a TAC régi dicsőséges játékmódorát. A TAC gólját az első félidő huszonkilencedik percében Rafinszky lőtte. A második félidőben a TAC játéka — tán a kudarc okozta kedvellenység miatt — még inkább hanyatlott.

Románia vándorkiállítás

Az UGIR megleghangu felhívása

Romániai Gyárosok Országos Szövetsége, — az UGIR — a kiállítás ügyében a következő felhívást teszi közzé:

„A Kereskedelmi és Iparkamarnak vándorkiállítás rendezésére vonatkozó dicséretes kezdeményezése a nagyipari körök legelőkelőbb figyelmére tarthat számot.

Azt hisszük, felesleges eme kiállításnak a nemzeti produkció szögéből megítélt fontosságára reámutatni, elégségesnek tartjuk annak megállapítását, hogy a nagyipari államok mind szeretettel karolják fel a háboru után az üzleti reklámnak ezt a célvezető eszközét, hogy segítségével piacaik számát kiterjesszék.

A kérdésnek országunkra nézve még nagyobb jelentősége van azért, hogy szomszédainknak: Csehországnak és Magyarországnak, továbbá a nyugati államok ipari versenyével kell megküzdenünk, nekünk tehát minden eszközzel azon kell lennünk, hogy a fogyasztó közönséggel termelési képességünket megismertessük, mert csupán ezen az uton érhetjük el azt, hogy a hatalmas külföldi verseny meg ne hódítsa belföldi fogyasztási piacainkat.

A legmelegebben ajánljuk tehát, hogy nagy és kisebb gyáraink támogassák a vándorkiállítást, vegyenek részt benne, mert abból elsősorban nekik lesz hasznuk.

Nyilttér

(E rovatban költőkért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.)

Nyilatkozat.

A Temesvarer Zeitung vasárnapi számában a belvárosi mozgóképszínház vendéglőjéről egy tendenciózus cikk jelent meg, mely miatt a sajtóper megindítottam. Egyben leszögezem, hogy a közönség a cikk dacára is éppen olyan szívesen látja a vendéglőt, mint azelőtt, ami bizonyítéka annak, hogy azzal meg van elégedve.

Tisztelettel
Kocsonyai János
a belvárosi mozgóképszínház vendéglőse.

Örízze

arcát a szappanok káros hatásától, melyek csak pattanásokat, foltokat és időelőtti ráncokat okoznak arcának. Használjon az arcbőr tisztántartására az orvosok által ajánlott párisi „VISAGINE (viszazsin) Adalina Patti” arcemulsiót, mitől úde arcbőrt kap és mely eltávolítja az összes arctisztatlanságokat. Naponta számos elismerő levél. Főlerakat Timisoara Piața Plevnei 3.

Visagine
„ADELINA PATTI”

HELICON-nyomda, Timisoara

Figyelem

Egyéves önkéntesek! Egyetemi hallgatók!
Középiskolai tanulók!

Sikkes egyenruhákat gyorsan és a legjutányosabb árak mellett:

Roncskevics & Társa

egyenruha és férfiszabóságában készítenek.

Timisoara, Belváros, Merczy-utca 12,

hol az összes katonai és egyéb egyenruházati felszerelési cikkek, valamint sapkák, nagy választékban kaphatók.

Saját arany-, ezüst- és selyemhímződe.

Telefon: 8—98.

Megjelent!

Megjelent!

A kis Nanette

Regény

Ára 30 lei

Megjelent!

Megjelent!

Kitünő minőségű

„ETERNIT”

palatetőket szállít díszesen, több színben tetőre feldolgozva jutányos árban, kedvező fizetési feltételek mellett sok évi jótállással

ENGEL JEREMIÁS

Gheorgheni (Györgyószentmiklós)

Egyházak, községek árkedvezményt élveznek. Az „Eternit” tűz, jég, fagy és vihartálló! Az „Eternit” könnyű. Ügynökök díjaztatnak.

Olcsó házhelyeket

építőanyaggal Telefon 9-18

részletre

minisztérium által engedélyezve

Kardos-telepen, gyárvárosi strand homokszedők végében.

Hirdetmény.

Gyári áron való árusítás! Értesitem a mélyen tisztelt temesvári és környékbeli közönséget, hogy rendkívül gazdag butorraktáramat mélyen leszállított áron árusítom.

Tisztelettel

Schuszter Ferenc

Temesvár-Erzsébetváros, Korona-utca 14 (a sárga villamos végállomása). Tel. 11-91

A mentők nagy nyári mulatsága

vasárnap, augusztus hó 15-én lesz megtartva a

Vadászerdőben

Kiadó

lelépés nélkül

irodának is alkalmas üzlethelyiség a Belvárosban. Felvilágosítást ad szíveségből: Eisenstädter utóda szörmeüzlet I., Városház-utca 16 sz.

Apró hirdetések

Egy szó ára 3 lei. Vastag betűvel 5 lei. Legkisebb apróhirdetés ára 30 lei. Álláskeresőknek 25 százalék engedmény. Díj előre fizetendő.

Keresek raktárnoki, pénztárnoki vagy felügyelői állást. Román, magyar, német nyelvismerettel. Vidékre is elmegyek. Szíves megkereséseket „Törekvő” jelígre a kiadóba kérek.

Egy nagyon jókarban levő valódi sealskin női kabát jutányosan eladó. Megtekinthető Färber Miksa üzletében.

Jutányosan eladó beköltözhető kis családi ház istállóval, 800 □-ól kerítelt az Aradi-úton, 10 percre gyalog a Belvárostól. Érdeklődni lehet Jv. Zöldpázsit-utca 1a.

Motorok:

gyárilag javított, kifogástalan karban azonnal szállíthatók, 80 HP. Benz-gyártmányú szivógázmotor, 55 HP. Koch-gyártmányú szivógázmotor, 50 HP. Langen és Wolf-gyártmányú szivógázmotor, 30 HP. Skoda-gyártmányú szivógázmotor, 30 Corona-gyártmányú, kétütemű nyersolaj motor, 16 HP. Grossley-gyártmányú benzinnmotor.

Gőzgépek:

70 HP. compand condensatoros Podvinetz és Heissler-gyártmányú félstabil, 40 HP. MÁV-gyártmányú magasnyomású félstabil, 35 HP. Wolf-gyártmányú comcaud félstabil.

Malomgépek:

2 drb. Ganz hengerekkel, dupla hengerekkel, 600×290 mérettel, 2 drb. nagy teljesítményű Schekk-féle lisztkeverő, 1 drb. sikszita, 2 drb. Radialszita, 1 drb. tarár, 1 drb. Rebdtáblu, 1 drb. egyjáratu 36" malom, 1 drb. kétjáratu 36" malom. Érdeklődőknek készséggel szolgál arajánlattal FRIEDRICH TESTVÉREK gépgyára Timisoara.

Megvételre keresek antik butordarabokat: ebédlőasztal, székek, kredenc és könyvszekrény. Kizárólag antik darabok lehetnek. Cimeket „Jutányos ár” jelígre a kiadóba kérek.

Működőrüs azonnali belépésre kerestetik. Gajzágó késes-működőrüs vállalatánál, Cluj, Str. Regina Maria 24.

Keresek 1½ és 3 éves leány gyermekem mellé németül beszélő komolyabb nőt, ki varrás-hoz ért s a házimunkákban is segítkezik. Ajánlatokat „Gyermekszerező” jelígre a kiadóba kérek.

Megvételre keresek súlyszethető Singer-varrógépet. Cimeket a kiadóba kérek „Singer” jelígre.

Tanuló fiu felvétetik Reichard kárpitosnál, Rezső-utca 13. Tel. 22—13.

Két egymásba nyíló butorozott szoba, konyha és speiz kiadó augusztus 1-re, esetleg butor nélkül is. Gyárváros, Nyár-utca 28 szám.

Ingyen kapható építéstől visszamaradt tiszta föld, Rezső-utca 13. Telefon 22—13.

Értesítés. A Vendéglős Ipartársulat tüzifa-telepen, a dohánybevéltőhivatallal szemben prima tüzifa, hasítva, felvágva és házhoz szállítva igen olcsón kapható.

Eladó ház az Erzsébetvárosban cca 700 □-ól területtel, azonnal beköltözhető lakással, gyümölcsös, jutányos árban. Értekezés IV., Uri-utca 5, ügyvédi iroda telefon 23-88.

Ügyes varrónőt keresek, ki odahaza egyszerű ruhák készítését vállalja. Cimeket kérek „Ügyes” jelígre a kiadóban leadni.

Butorozott szoba két személy részére augusztus elsejére kiadó, II., Magyar-utca 71.

Eladó modern, új, világos hálószoba és gyűrűs Singer-féle varrógép. Megtekinthető: III., Str. Memorandului (Király-utca) 63.

Készítetek

legdivatosabb öltönyöket

1000 leiért. Elvállalok minden szakmabavágó munkát jutányosan.

AMIGO JÓZSEF férfiszabó
Begabalsor 26.

Táncnál

jóizlésű nő nem türi magán az izléstelen hónaljszőroket. Eltávolításukra az abszolút ártalmatlan „Angol szörvesztő”-t használja, mert a hajakat nyomban feloldja. Ára szontkaporóval együtt 100 lei. Ha valahol nem volna, forduljon a dr. Biró gyógyszerészhez Cluj. Ne fogadjon el mást.

Mocianu

Országos Vasuti nyári

menetrendje

az utazó közönség részére

nélkülözhetetlen

Kiadó: „HERMES” Cluj, Str. Radu 4.

Fotó készítő: VARNAY ELEMÉR dr.